

4. juni 2021

Til Udvalget for Landdistrikter og Øer

Regeringen præsenterede torsdag den 27. maj et udspil om udflytning af uddannelser. Samtidigt forhandles der en aftale om reduktion af optaget på de engelsksprogede uddannelser, eventuelt en hel fjernelse af muligheden for, at erhvervsakademierne kan optage studerende på engelsksprogede uddannelser. Disse to tiltag bør ses i sammenhæng, da de tilsammen medfører et stærkt reduceret optag i erhvervsakademisektoren.

Det er en del af erhvervsakademiernes raison d'être at være bredt til stede lokalt og have et tæt samarbejde med det lokale erhvervsliv, særligt SMV'er. Erhvervsakademierne har derfor udbud i 27 byer fordelt over hele landet med nye udbud på Bornholm, i Skjern, Holbæk og Hillerød inden for de seneste år.

Danske Erhvervsakademier bakker op om intentionerne i udspillet om, at der skal være udbud bredt fordelt over hele landet, så de unge kan søge de uddannelser, de ønsker. Vi er derfor også glade for, at det anerkendes i udspillet fra Regeringen, at det er mere omkostningstungt at drive små udbud uden for de store byer uden stordriftsfordele. Vi ser dog også flere problemer i udspillet.

Reduktion af optaget i de store byer

Med en reduktion på 10 % af optaget i de store byer og en begrænsning af eller hel afskaffelse af optaget på engelsksprogede uddannelser, vil optaget i København og Aarhus skulle reduceres meget drastisk.

Det vil være vanskeligt at kompensere for nedgangen ved at optage uden for København og Aarhus. Dels skal der være tale om fagligt og økonomisk bæredygtige udbud, dels er mulighederne begrænsede. Erhvervsakademi Aarhus har for eksempel kun dækningsområde i Aarhus Kommune, Syddjurs og Samsø. De københavnske erhvervsakademier kan med de foreløbige udmeldinger om Storkøbenhavns udstrækning kun etablere sig mod nord i regionen.

Reduktionen vil desuden betyde, at erhvervsakademierne i Aarhus og København får svært ved at udvikle eksisterende og nye uddannelser og udbud, der efterspørges af

Danske
Erhvervsakademier
Nansensgade 19
1366 København K
www.dkea.dk

Sagsbehandler
Jo Kjærsgaard
Chefkonsulent
Telefon: 51859560
E-post: jkpe@dkea.dk

erhvervslivet. For eksempel har KEA fået godkendt en ny professionsbacheloruddannelsen i it-arkitektur i RUVU, men ministerens godkendelse er sat på hold pga. udspillet. Uddannelsen skal placeres sammen med deres øvrige it-uddannelser. Ligeledes er der udbud, som er godkendt, men ikke etableret, og udbud som er godkendt og etableret, men hvor fastlæggelse af baseline er afgørende for, hvordan de kan tælles med i opgørelse af reduktioner og ”geografisk dimensionering”

Det er den samstemmende vurdering fra de 3 akademier i København og Aarhus, at det vil betyde et væsentligt fald i det udbud af arbejdskraft i regionerne som akademierne i dag bidrager med.

Konsekvenser for den samlede sektor

Også uden for de store byer kan en reduktion eller nedlæggelse af internationale uddannelser medføre nedlæggelse af dansksprogede udbud. De internationale udbud er flere steder med til at finansiere de øvrige udbud, og miljøerne kan blive så små, at det kan påvirke det faglige niveau og det samlede studiemiljø.

Erhvervsakademierne har allerede reduceret optaget på internationale uddannelser med 25 - 30 %, og en yderligere reduktion eller nedlæggelse af de internationale uddannelser vil betyde, at danske studerende ikke længere får mulighed for at opnå internationale kompetencer gennem deres uddannelse, og virksomhederne kan komme til at mangle arbejdskraft. De danske studerende på de engelsksprogede uddannelser kan i princippet vælge et dansksproget tilbud, men gennemføres der også en reduktion i optaget på de dansksprogede uddannelser i de store byer, er det uvist, hvordan de unges søgemønstre vil være, og man risikerer, at de vælger andre uddannelser i de store byer eller slet ikke får en uddannelse.

Det er en trossag, om de unge uddannelsessøgende vil vælge uddannelser uden for de store byer. Det skete ikke, da uddannelsesstationerne blev etableret, og vi stiller os derfor tvivlende overfor, om det vil ske med disse tiltag. Der er derfor en ikke ubetydelig risiko for, at færre unge end i dag vil få en videregående uddannelse. I dag ender en femtedel af befolkningen under 30 år uden en kompetencegivende uddannelse. Det tal kan ende med at blive højere, hvis Regeringens forslag gennemføres, som de foreligger, bl.a. fordi at restgruppen jo også bor i de store byer. Deres vilkår forringes markant med Regeringens forslag.

Nye udbud uden for de store byer

Det er godt at få styrket eksisterende uddannelsesbyer, men vi må også pege på, at fordelingen af de nye udbud vil komme til at true allerede eksisterende og beslægtede udbud på erhvervsakademierne i de mindre byer. Selvom nogle studerende fra de største byer skulle vælge at flytte eller pendle til mindre byer, ser vi stadig ind i faldende ungdomsårgange og små udbud, og der vil være en øget konkurrence om de studerende. Dette kan især true de små tekniske uddannelser, som er meget efterspurgt af erhvervslivet.

Erhvervsakademierne uddanner for 90 % vedkommende til jobs i det private erhvervsliv, og der er allerede i dag mangel på erhvervsakademierne dimittender i flere dele af landet. Med reduktionerne i optaget, vil mangelsituationerne blive forværret. Det kan ikke undgå at gå ud over især de små og mellemstore virksomheders muligheder for at få kvalificeret arbejdskraft og i næste led den økonomiske vækst i samfundet. Med en reduktion i optaget på de internationale uddannelser og øget konkurrence om de studerende kan det få store konsekvenser for erhvervsakademiernes uddannelser uden for de store byer.

Vores anbefalinger

1. I stedet for at opsætte en centralt fastlagt reduktion af studiepladser i de store byer, foreslår vi, at ministeriet i forbindelse med forhandlingerne om strategiske rammekontrakter, hvor regional uddannelse i hele landet også er et fokusområde, indgår i dialog med de relevante institutioner om en fælles løsning for uddannelsesdækning inden for et større område, fx at KEA, Cphbusiness og Zealand indgår i en dialog om fælles løsninger på Sjælland.

2. Vi skal forelå, at der sættes et loft over, hvor meget de to forslag til sammen må betyde for reduktionen af optaget på institutionerne. Et afbalanceret niveau ville være maksimalt 10 % (med baseline i 2021), når det er fuldt indfaset over nogle år. Det vil give de ramte institutioner mulighed for at absorbere reduktionerne i takt med, at søgningen uden for de store byer kan få den mulighed for at stige, således som Regeringen tror på.
3. At der sikres supplerende finansiering uden for sektoren til den store opgave det vil være at etablere nye udbud. Erhvervsakademierne har veldrevne og optimerede bygninger og organiseringer. Det vil være dyrt at etablere nyt, og der vil være en stor risiko forbundet herved, da det ikke er sikkert, de studerende følger med.
4. Hvis dele af eller hele optaget på de engelsksprogede uddannelser fjernes, så fjernes der også optag af danske studerende. Disse danske studerende bør imidlertid ikke indgå i det regnestykke, da SU'en til dem jo ikke er politisk problematisk.
5. Optaget på udbud, som institutioner i de store byer har uden for de store byer, bør regnes som "alerede udflyttet" og ikke på nogen måde indgå i beskæringer.
6. Baseline sættes til 2021. Det er ikke ligegyldigt hvilket år, der sættes som baseline for beskæringerne. Da Regeringens prioriteringer for et år siden var anderledes, blev der udvidet med mange studiepladser over hele landet, men navnlig i de store byer. Erhvervsakademierne har oprettet en række nye pladser på ikke dimensionerede uddannelser både i regi af STEM-midler og Covid-pladser - begge dele hvor midler var givet til kapacitetsopbygning, som vi naturligvis har fortaget.

Det er vores håb, at i vil tage disse forhold i betragtning, når der forhandles udflytning af uddannelser og reduktion af optaget på de engelsksprogede uddannelse, og vi står naturligvis til rådighed for yderligere dialog om de udfordringer, vi ser.

Venlig hilsen

Charlotte Lundblad
Formand for bestyrelsen

Niels Egelund
Formand for rektorkollegiet